

UNIVERSITATEA *OVIDIUS* DIN CONSTANȚA
FACULTATEA DE PSIHLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

GHID
PENTRU ELABORAREA ȘI SUSȚINEREA
LUCRĂRII DE DISERTAȚIE

Constanța

2016

Cuprins

Introducere. Context normativ	3
Obiectivele ghidului.....	3
Procedura de alegere a temei	4
Structura lucrării de disertație	5
Reguli de redactare a lucrării de disertație	8
Predarea lucrării de disertație	10
Sugestii pentru prezentarea și susținerea lucrării de disertație	11
Criterii pentru evaluarea lucrării de disertație	11
Observații finale	11
Anexa 1. Model Cerere înscriere	13
Anexa 2. Model Copertă	14
Anexa 3. Model Pagină de titlu	15
Anexa 4. Model Declarație pe propria răspundere	16
Anexa 5. Model Referat de evaluare a lucrării de disertație	17

1. Introducere. Contextul normativ

În conformitate cu *Legea Educației Naționale (nr. 1/2011)*, *Carta Universității Ovidius din Constanța*, *Metodologia de organizare a examenelor de finalizare a studiilor* și *Regulamentul propriu de desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor*, la *Facultatea de Psihologie și Științele Educației* examenul de disertație constă din realizarea și susținerea publică a lucrării de disertație

Lucrarea de disertație reprezintă o componentă esențială a evaluării activității studentului, prin care sunt testate abilitățile de a concepe și realiza o cercetare independentă, pe o temă liber asumată, în raport cu propriile interese de studiu, în conformitate cu exigențele comunității academice.

2. Obiectivele ghidului

Ghidul pentru elaborarea și prezentarea lucrării de disertație (numit în continuare Ghid) are următoarele **obiective**:

- să ofere previzibilitate și proceduri standardizate în activitățile complexe legate de susținerea examenului de finalizare a studiilor;
- să faciliteze masteranților elaborarea lucrării de disertație, oferindu-le repere generale utile privind structura, redactarea și prezentarea acesteia;
- să ofere profesorilor coordonatori un instrument util pentru eficientizarea activității de îndrumare;
- să propună profesorilor coordonatori și membrilor comisii de evaluare un instrument unitar de apreciere.

Scopul final vizat este ridicarea nivelului calitativ al lucrărilor de disertație, eficientizarea îndrumării și standardizarea evaluării.

Întrucât în *Facultatea de Psihologie și Științele Educației* există patru specializări distincte, cu exigențe specifice, prezentul *Ghid* are o valoare orientativă, **cerințele specifice vor fi impuse de către coordonatorul lucrării**, în raport cu particularitățile domeniului de studiu și ale temei abordate.

După adoptarea în Consiliul Facultății, *Ghidul* va fi utilizat ca instrument de lucru la nivelul Facultății, fiind publicat pe pagina web.

3. Procedură de alegere a temei

Temele pentru disertație sunt propuse de către profesorii coordonatori. Propunerile de teme de disertație sunt nelimitate ca număr, dar fiecare profesor își va putea asuma coordonarea anuală a unui număr limitat, conform hotărârii anuale a Consiliului Facultății. Nu sunt excluse, cu titlu de excepție, teme propuse de către student, cu condiția ca acesta să facă dovada interesului deosebit pentru cercetarea respectivă și a unui proiect consistent de cercetare. În cazul acesta, tema va fi asumată de către cadrul didactic coordonator, care propune tema. După aprobarea în Consiliul Facultății și avizarea de către Decan, tabelele cu propuneri de teme sunt afișate la *Avizier* și publicate pe *pagina web* a facultății.

Studentii au obligația de a-și alege tema de disertație cu cel puțin două semestre înainte de susținerea examenului de finalizare a studiilor.

Cităm Art. 11 din **Metodologia de organizare a examenelor de finalizare a studiilor**:

”(1) Temele lucrărilor de licență/diplomă/absolvire sunt stabilite de către departamente și sunt aprobate de către consiliile facultăților. În vederea înscrierii la examenul de licență/diplomă/absolvire candidații trebuie să aleagă o temă cu cel puțin două semestre înainte de finalizarea studiilor.

(2) Înscrierea la examenul de finalizare a studiilor universitare, se face prin completarea fișei de înscriere și depunerea lucrării (proiectului) de licență/diplomă/absolvire/disertație însoțită de referatul de apreciere întocmit de îndrumătorul științific, care va concluziona explicit și motivat propunerea privind admiterea în vederea susținerii.

(3) În cazul absolvenților altor instituții de învățământ superior care se înscriu la examenul de licență/diplomă/absolvire la Universitatea „Ovidius” din Constanța, lucrarea (proiectul) de licență/diplomă/absolvire va fi evaluată printr-un referat și de un îndrumător științific din Universitatea Ovidius, care va concluziona explicit și motivat propunerea privind admiterea (sau respingerea lucrării) în vederea susținerii” (vezi <http://univ-ovidius.ro/stiri-si-noutati/metodologie%20finalizare%20studii%202011-2012.pdf>, consultat în data de 29.IV. 2012).

După afișarea temelor se recomandă următoarea procedură:

- a) Studentul analizează propunerile de teme, în raport cu propriile interese de cercetare și optează pentru o temă aflată sub coordonarea unui anumit profesor.
- b) Contactează profesorul, propunându-și candidatura pentru tema respectivă.
- c) La primirea acceptului, completează cererea standard (Anexa 1), semnată de profesor, și o depune la secretariatul facultății.

4. Structura lucrării de licență

Lucrarea de disertație include următoarele elemente:

- a. *Copertă* – va cuprinde în partea de sus a paginii:
 - numele universității;
 - numele facultății;la mijloc:
 - nivelul de susținere a tezei (lucrare de disertație);sub titlu, la două spații,
 - în stânga:
 - titlul academic, prenumele și numele coordonatorului lucrării
 - în dreapta:
 - prenumele și numele absolventuluiîn josul paginii:
 - anul

Toate aceste date sunt scrise cu majuscule.

Vezi Anexa 2 - Model copertă

- b. *Pagina de titlu* – cuprinde, în mare, aceleași elemente ca și coperta, cu următoarele două deosebiri: după numele facultății se precizează și numele departamentului și specializarea, iar în locul nivelului de susținere a tezei apare titlul tezei.

Vezi Anexa 3 - Model pagină de titlu

- c. *Cuprinsul* – va conține numele tuturor secvențelor structurale, al capitolelor și subcapitolelor, bibliografia, anexele, cu indicarea paginajului corespunzător.
- d. *Lista figurilor și lista tabelor* – în cazul în care lucrarea de licență conține numeroase figuri (imagini, grafice) și/sau tabele, acestea pot fi prezentate, imediat după cuprins, sub forma unor liste (separat pentru figuri și tabele) care conțin numele fiecărui element și numărul paginii la care se află.
- e. *Lista abrevierilor*, în cazul în care prezența acestora se consideră necesară.

f. *Introducerea* – va prezenta sintetic importanța și semnificația problemei studiate, motivația alegerii temei respective, gradul de noutate al temei, intențiile urmărite în partea teoretică, în cea aplicativă, obiectivele generale ale lucrării, metodologia folosită, firul călăuzitor al lucrării (titlul capitolelor și legătura dintre ele), precum și eventualele limite ale lucrării (rată mică de răspuns la chestionare/interviuri, lipsa accesului la unele surse bibliografice de referință etc.). Introducerea nu se numerează ca și capitol;

g. *Cadrul teoretic al problemei studiate* – este delimitat pe capitole și nu trebuie să depășească 50% din numărul total de pagini. În această parte a lucrării se realizează o evaluare critică a literaturii relevante pentru tema studiată, având menirea unei fundamentări teoretice a cercetării aplicative (clarificări conceptuale, definiții, clasificări, teorii relevante, diferențe de abordare, dileme teoretice, evaluări personale).

h. *Cercetarea aplicativă* - este structurată în următoarele secvențe:

Obiectivele și ipotezele cercetării proprii, cu două subcomponente

- Formularea coerentă a obiectivelor generale și specifice
- Formularea explicită a ipotezelor cercetării (dacă este cazul)

Metodologia cercetării, care cuprinde:

- Subiecții cercetării – cu prezentarea principalelor caracteristici demografice
- Instrumentele cercetării – descrierea lor succintă, motivarea opțiunii pentru utilizarea instrumentului respectiv, prezentarea etapelor elaborării și testării calităților psihometrice ale instrumentului propriu (dacă este cazul).
- Designul cercetării – prezentarea procedurii de lucru
- Exigențe etice ale cercetării – prezentarea asumărilor legate de etica cercetării, în conformitate cu cerințele codului deontologic.

Rezultatele cercetării și semnificația acestora poate cuprinde două subpuncte:

- Prezentarea și analiza datelor (din perspectiva ipotezelor lansate).
- Interpretarea semnificației psihologice a rezultatelor obținute (și integrarea lor într-un spațiu al explicațiilor teoretice).

Rezultatele trebuie să decurgă clar din designul cercetării. Fiecărui rezultat numeric și statistic i se va oferi o interpretare psihologică.

Sunt de dorit și explicații alternative și contextuale, sublinierea implicațiilor, raportarea la teorii consacrate prin stabilirea similarităților, consonanțelor și diferențelor.

- i. *Concluziile lucrării* – în această parte a lucrării de disertație se regăsesc cele mai importante concluzii ale cercetării, prin raportare la obiective propuse, într-o formulare limpede, lipsită de echivoc, evitând reluarea teoretizării prezente în capitolele anterioare. Vor fi subliniate implicațiile practice precum și potențiale direcții viitoare de cercetare legate de tema abordată. Pot fi subliniate aici și eventualele dificultăți întâmpinate, limite și constrângeri ale cercetării. Concluziile lucrării nu se numerotează ca și capitol;
- j. *Rezumatul lucrării* – opțional, lucrarea poate fi rezumată în maxim două pagini, cu traducerea rezumatului într-o limbă de circulație.
- k. *Bibliografia* – va conține lista tuturor surselor de informație utilizate de către absolvent pentru redactarea lucrării de licență. Bibliografia nu se va numerota ca și capitol al lucrării.
- l. *Anexe* – apar într-o secțiune separată, care nu se numerotează ca și capitol. Fiecare anexă se va menționa cel puțin o dată în textul lucrării. Anexele se vor numerota crescător (Anexa 1, Anexa 2, ...) și vor purta un titlu. În Anexe se vor plasa instrumentele utilizate, tabele cu diverse date brute ale cercetării și alte informații menite să completeze textul propriu-zis al lucrării.
- m. *Numărul de pagini*. Nu există o limită a numărului de pagini, ceea ce contează fiind calitatea și nu cantitatea informației. Totuși, ca repere orientative, sugerăm un minim de 80 de pagini și un maxim de 120 de pagini. Anexele nu intră în calculul acestei recomandări.

5. Reguli de redactare a lucrării de disertație

Teza va fi redactată pe computer, cu următoarele exigențe:

- a) *Formatul lucrării*: A4
- b) *Marginile paginii*:
 - o stânga: 3,5 cm;
 - o dreapta: 2,5 cm;
 - o sus: 2,5 cm;
 - o jos: 2,5 cm.
- c) *Spațiere între rânduri* - 1,5 linii.
- d) *Alinierea textului*: între marginile din stânga și dreapta (*justified*). Primul rând al fiecărui paragraf va avea o indentare de 1,5 cm. Excepție fac titlurile capitolelor, care pot fi alinate centrat, precum și etichetele tabelelor și figurilor (a se vedea explicațiile de mai jos).
- e) *Font*: Times New Roman, cu dimensiunea de 12 puncte, utilizând diacriticele specifice limbii române.
- f) *Numerotarea paginilor* - se face începând cu pagina de titlu, până la ultima pagină a lucrării, dar numărul paginii apare doar începând cu Introducerea. Numărul de pagină se inserează în subsolul paginii, centrat.
- g) *Antetul paginii* - apare începând cu introducerea și va conține numele absolventului (în stânga) și titlul capitolului (în dreapta).
- h) *Capitole și subcapitole* – titlul capitolelor se scriu cu majuscule, boldat, centrat, pe pagină nouă; subcapitolele sau subpunctele se boldează și se trec la două linii distanță de text.
- i) *Tabele* – se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua reprezentând numărul tabelului din capitolul respectiv. Fiecare tabel are număr și titlu, care se menționează deasupra tabelului, aliniat la marginea din stânga. Dacă este cazul, sursa datelor se precizează sub tabel, aliniat între marginile din stânga și dreapta (*justified*), indicând în mod obligatoriu numele autorului(ilor), lucrarea (cartea), editura, anul, pagina sau adresa de Internet completă.
- j) *Figuri* - figurile (imagini, grafice) se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua, numărul figurii din capitolul respectiv; fiecare figură are număr și titlu, care se menționează sub figură, centrat; dacă este cazul, sursa figurii se indică pe rândul imediat

următor, *justified*, indicând numele autorului(lor), lucrarea (cartea), editura, anul, pagina sau adresa de Internet completă.

- k) *Trimiterile bibliografice* – se vor face intratextual, pentru parafrază indicând numele autorului, inițiala prenumelui și anul apariției lucrării/studiului (Popescu, I., 2007), iar pentru citat, adăugând și numărul paginii (Popescu, I., 2012, p.7). În cazul în care trimiterea se face la o lucrare cu mai mult de doi autori, se va trece numele primului, urmat de expresia *et. al* (în lista bibliografică finală scriindu-se numele tuturor). Dacă se face trimitere la mai multe studii ale aceluiași autor publicate în același an, se va proceda prin convenția: (Ionescu, S., 2008a), respectiv (Ionescu, S., 2008b). Pentru citarea indirectă (preluată de la un autor A care la rândul lui citează un alt autor B) se realizează trimiterea: (B, *apud* A, anul, pagina).

Notele de subsol sunt utilizate în cazul unor eventuale explicații suplimentare, pentru a nu rupe unitatea textului.

Menționăm faptul că toate sursele bibliografice, indiferent de suportul acestora (de hârtie sau electronic), sunt proprietatea intelectuală a autorilor și trebuie citate corect. Citarea directă sau indirectă, parafraza, rezumarea unor idei trebuie însoțite de trimiterea la sursă. Eludarea citării poartă numele de plagiat și se sancționează conform legii. În acest sens, la predarea lucrării la secretariat, studenții vor semna o declarație tip (Anexa 4).

- l) *Bibliografia* – se plasează la finalul tezei, cuprinzând doar lucrările citate în corpul ei; sursele se ordonează alfabetic, după numele autorului, fără numerotare, în ordinea: cărți și studii tipărite în reviste de specialitate, surse electronice (cărți și articole disponibile on line, site-uri consultate), reglementări juridice.

De exemplu,

Pentru volume:

Babbie, E., 2010, *Practica cercetării sociale*, trad. Gherghina, S.; Jiglău, G.;
Andriescu, M., Editura Polirom, Iași.

Pentru studii:

Dobrică, P., 2008, „Libertate. Detenție. Viață socială. Despre contradicția dintre două tipuri fundamentale de raționalitate, ca sursă a ineficienței pedepsei cu închisoarea”, în *Sociologie Românească*, 6(1), pp. 3-10.

Pentru pagini web:

Eurostat, 2010, *Life expectancy at 60* (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, accesat la 16.07, 2010).

Pentru reglementări juridice:

* * * *Legea nr. 19 din 17 martie 2000 (Legea 19/2000) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale* (M. Of. 140/2000).

m) *Alte sugestii*. Pentru a evita greșelile frecvente de tehnoredactare:

- înaintea oricărui semn de punctuație nu se tastează spațiu liber; spațiul se tastează după semnul respectiv;
- punctul se pune la sfârșitul frazei, după trimiterea aferentă și nu înainte de ea. Spre exemplu: " text (Ionescu, 2009, p. 9). " și nu: " text. (Ionescu, 2009, p. 9)."
- înainte de etc. nu se pune virgulă;
- nu se introduc citate după citate;
- se recomandă prelucrarea critică a textelor preluate, cu trimiterile aferente.

6. Predarea lucrării de disertație

Lucrarea de licență se predă la secretariatul facultății într-un singur exemplar, până la data limită anunțată. Depășirea limitei nu este permisă.

Lucrarea de licență va fi însoțită de:

- Referatul de apreciere al profesorului coordonator.
- Declarația pe proprie răspundere privind originalitatea lucrării și respectarea normelor privind evitarea plagiatului.
- Adresa de e-mail și numărul de telefon, pentru eventuala contactare ulterioară. Studenții sunt rugați să mențină legătura cu secretariatul facultății și după

absolvire, în vederea cunoașterii traseului profesional și al posibilelor colaborări ulterioare absolvirii.

7. Sugestii privind prezentarea și susținerea lucrării de disertație

Prezentarea lucrării de disertație în fața comisiei de examinare este la fel de importantă ca și redactarea acesteia. Nota finală obținută de către absolvent reprezintă atât rezultatul evaluării lucrării de către cadrul didactic coordonator (evaluare consemnată în referatul de apreciere, Anexa 4), cât și rezultatul evaluării comisiei, în urma prezentării și susținerii acesteia de către absolvent.

Întrucât timpul maxim de prezentare este limitat la 10 minute, prezentarea trebuie pregătită din timp, pentru a putea fi evidențiate punctele ei forte.

Se recomandă prezentarea lucrării în *PowerPoint*, prin 10-15 slide-uri (pagina de titlu, cuprins, capitole și idei esențiale, obiective și ipoteze, lotul de subiecți, instrumente, rezultate, concluzii)

Va fi evitată lectura textului de pe slide, studentul argumentându-și liber ideile.

8. Evaluarea lucrării de disertație

În vederea evaluării unitare a lucrărilor de disertație de către profesorul coordonator, s-au stabilit anumite criterii, conform modelului din Anexa 5. *Referat de apreciere a lucrării de licență.*

Nota propusă de profesorul coordonator va fi luată în considerare de către comisia de disertație, prin însumarea cu notele membrilor comisiei și efectuarea mediei aritmetice.

Pentru întocmirea *Referatului de apreciere*, studenții au obligația predării lucrării (în forma finală) profesorului coordonator, cu cel puțin două săptămâni înainte de data predării la secretariat. Exemplarul predat profesorului coordonator poate fi tipărit sau electronic, în raport cu preferințele acestuia.

9. Observații finale

În final, menționăm articolul 143 din Legea Educației:

(4) Îndrumătorii lucrărilor de licență, de diplomă, de disertație și de doctorat răspund în solidar cu autorii acestora de asigurarea originalității conținutului acestora.

(5) Este interzisă comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de diplomă, de disertație sau de doctorat.

Universitatea Ovidius din Constanța
Facultatea de Psihologie și Științele Educației

Avizat,
Decan,
... semnătura ...

Cerere pentru înscrierea temei de disertație

Subsemnatul, *Prenume, Nume* ..., student al Facultății de Psihologie și Științele Educației la specializarea ... *Nume specializare*..., vă rog să-mi aprobați înscrierea la examenul de disertație cu tema ... *Titlul complet al lucrării de licență*... sub coordonarea ... *Titlul academic, Prenume, Nume coordonator* ...

Data,

Profesor coordonator,

Titlul academic, Prenume, Nume,

...semnătura

Masterand,

Prenume, Nume,

.... Semnătura

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

LUCRARE DE DISERTAȚIE

Coordonator științific,

(titlu academic, prenume, nume)

Absolvent,

(prenume, nume)

ANUL

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL *Nume departament*
SPECIALIZAREA ... *Nume specializare.....*

Titlul lucrării

Coordonator științific,

(Titlul academic, Prenume, Nume)

Absolvent,

(Prenume, Nume)

ANUL

Declarație

Subsemnatul, ... *Prenume, Nume absolvent* ..., declar prin prezenta că Lucrarea de disertație cu titlul "... *Titlul complet al lucrării...*" a fost elaborată de mine și nu a mai fost prezentată niciodată la o instituție de învățământ superior din țară sau străinătate. De asemenea, declar că toate sursele bibliografice utilizate, indiferent de natura lor, sunt indicate în lucrare, cu respectarea regulilor de evitare a plagiatului.

Constanța, *data*

Absolvent ... *Prenume, Nume*

... *semnătura*

Universitatea Ovidius din Constanța
Facultatea de Psihologie și Științele Educației
Departamentul de Psihologie și Asistență Socială

REFERAT DE APRECIERE A LUCRĂRII DE DISERTAȚIE

- I. Coordonator științific**.....
II. Candidat(ă).....
III. Titlul tezei.....
IV. Sesiunea.....
V. Criterii:

Nr crt	Criterii	Punctaj maxim	Punctaj acordat
1	Calitatea fundamentării teoretice (relevanța reperelor teoretice alese, utilizarea corectă a conceptelor și teoriilor, sinteza realizată)	1	
2	Autonomia față de surse (reformulare personală a ideilor, citare onestă, prelucrare critică, concluzii relevante)	1	
3	Valoarea documentării bibliografice (focalizare pe temă, actualitate)	1	
4	Corectitudinea și claritatea prezentării obiectului cercetării (obiectiv bine definit, ipoteze plauzibile, operaționalizarea corectă a variabilelor)	1,5	
5	Subiecți și metodologie (alegeri optime în raport cu obiectivul cercetării și natura variabilelor urmărite)	1	
6	Prelucrarea și analiza datelor (adecvare, acuratețe și relevanță)	1	
7	Interpretarea psihologică a rezultatelor (concordanță cu datele, corectitudine, profunzime, originalitate)	2	
8	Stilul și corectitudinea redactării	0,5	
9	Puncte din oficiu	1	
Total punctaj		10 (posibil)	(atribuit)

VI. Mențiuni speciale (eventuale aspecte distinctive ale lucrării sau ale manierei în care a fost elaborată):

.....

VII. Nota propusă :

Data:

Semnătura,

.....